

สร้างทักษะรู้เท่าทันข่าว เพื่อรับมือกับข่าวปลอม

ที่มา: [Fact sheet] รู้เท่าทันข่าว (News Literacy) โดย สสย.

1. ตรวจสอบวันที่

2. ตรวจสอบหลักฐาน

3. สังเกตสิ่งที่ผิดปกติ

4. อย่าหลงเชื่อหัวข่าวยั่ว

5. พิจารณารูปภาพ

6. ข่าวนั้นเป็นมุกตลกหรือไม่

7. ตรวจสอบข้อมูลสนับสนุน

8. ตรวจสอบแหล่งข่าว

9. ตรวจสอบข้อมูลเกี่ยวกับผู้เขียน

10. เปรียบเทียบข่าวจากแหล่งอื่นๆ

11. พิจารณาลักษณะที่ผิดปกติ

12. อย่าใจอคติ

13. บางเรื่องก็จงใจสร้างขึ้นให้เป็นข่าวปลอม

สร้างทักษะ “รู้เท่าทันข่าว” (News Literacy) เพื่อรับมือกับข่าวปลอม

แม้ว่าปัญหาข่าวปลอมจะได้รับการดูแลและจัดการจากภาคส่วนต่าง ๆ ทั้งภาคกฎหมายและนโยบายการป้องกันจากหลายภาคส่วน แต่สิ่งที่น่ากังวลคือความไม่รู้เท่าทันข่าวสารของตัวผู้ใช้งานเองที่ตกหลุมพรางของผู้สร้างข่าวปลอม ดังนั้น ผู้รับข่าวสารเองควรมีทักษะในการรู้เท่าทันสื่อและรับมือกับข่าวปลอม 13 ทักษะสำคัญ คือ

>> 1. ตรวจสอบวันที่ ว่าข่าวปลอมนั้นเป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในปัจจุบันหรือไม่

.

>> 2. ตรวจสอบหลักฐาน แหล่งข้อมูลของผู้เขียน และการอ้างอิงจากผู้เชี่ยวชาญ

.

>> 3. สังเกตสิ่งผิดปกติ เช่น การสะกดคำผิด การจัดวางรูปแบบที่ดูไม่เป็นมืออาชีพเสียเท่าไร

.

>> 4. อย่าหลงเชื่อหัวข้อข่าว โดยเฉพาะพาดหัวข่าวที่สะดุดตา ใช้ตัวหนา เครื่องหมายอัศเจรีย์ (!) หรือการพาดหัวข่าวแบบหวือหวา

.

>> 5. พิจารณารูปภาพ ข่าวปลอมมักใช้ภาพหรือวิดีโอตัดต่อ บิดเบือน หรือบางครั้งใช้ภาพประกอบที่ไม่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์

.

>> 6. ข่าวนั้นเป็นมุกตลกหรือไม่ เราต้องแยกให้ออกระหว่างข่าวปลอมกับมุกตลก มุกตลกล้อเลียนเสียดสีจะมีน้ำเสียงการเล่าเพื่อความสนุกสนาน

.

>> 7. ตรวจสอบข้อมูลสนับสนุน เช่น ข้อมูลประกอบบทความ ความสมเหตุสมผล และเนื้อหาการนำเสนอที่อาจถูกหยิบยกมาเพียงบางส่วน

.

>> 8. ตรวจสอบแหล่งข่าว ควรดูว่าแหล่งข่าวนั้นน่าเชื่อถือและมีชื่อเสียงหรือไม่ หากไม่มั่นใจให้ตรวจสอบที่ส่วน “เกี่ยวกับ” (about) บนเว็บไซต์นั้น

.

>> 9. ตรวจสอบข้อมูลเกี่ยวกับผู้เขียน ว่าเป็นบุคคลที่น่าเชื่อถือ มีตัวตนอยู่จริงหรือไม่ หรือหาข้อมูลงานเขียนเดิมที่มีอยู่ก่อนแล้ว

.

>> 10. เปรียบเทียบข่าวจากแหล่งอื่น ๆ หากไม่พบข้อมูลให้เปรียบเทียบในเรื่องเดียวกัน อาจเป็นสัญญาณบ่งบอกถึงข่าวปลอม

.

>> 11. พิจารณาลิงก์อย่างถี่ถ้วน ระวังเว็บไซต์ปลอม ซึ่งส่วนมากมักทำเลียนแบบรูปลักษณ์เว็บไซต์จริงให้ดูน่าเชื่อถือใกล้เคียงต้นฉบับ

.

>> 12. อย่าใช้อคติ คนเรามีแนวโน้มจะเชื่อข้อมูลที่ตรงกับความเชื่อเดิมของเรา ต้องไตร่ตรองให้ดีว่าไม่มีการนำอคติส่วนตัวมาเป็นส่วนหนึ่งในการตัดสินใจเชื่อ

.

>> 13. บางเรื่องก็จงใจสร้างให้เป็นข่าวปลอม ควรแชร์ข่าวที่มั่นใจจริง ๆ ว่าเป็นข่าวที่น่าเชื่อถือ รู้จักคิด วิเคราะห์

ข้อมูลอย่างรอบด้าน และไม่ส่งต่อข่าวปลอมให้กับคนอื่น

.

.

>>>อ่านความรู้เพิ่มเติมในหัวข้ออื่น ๆ จาก [Fact sheet] รู้เท่าทันข่าว (News Literacy) และสามารถดาวน์โหลดเอกสารได้ที่: [คลิกที่นี่](#)

#newsliteracy #MIDL #fakenews